

**Uitreiking van de Orde van de Vlaamse Leeuw
aan Axel Buyse
te Sint-Niklaas op 29 juni 2013**

**Toespraak door prof. Matthias E. Storme
Voorzitter van de Orde van de Vlaamse Leeuw**

Hoogedelgestrengste burgemeester en schepenen in wiens stad wij te gast zijn,
Hooggeachte Heer en Mevrouw Buyse,
en eerdere dragers van de Orde van de Vlaamse Leeuw,
Hoogedelgestrengste heer minister-president, dames en heren vertegenwoordigers van het
volk op de verscheidende niveau's,
Waarde landgenoten uit Noord- en Zuid-Nederland !

De Orde van de Vlaamse leeuw wordt sinds 1971 regelmatig toegekend, vandaag voor de
30^e maal, ter erkenning van verdiensten in verband met :

- een consequente en kordate houding in de sociale en culturele ontvoogding van de
Vlaamse gemeenschap;
- prestaties die de integratie van de Nederlanden bevorderen;
- acties en initiatieven met het oog op de uitstraling van de Nederlandse taal en cultuur.

In die 30 maal zijn al enkele journalisten gelauwerd en een oud-minister-president, maar nog
geen diplomaat. Met Axel Buyse lauweren we een bezielde diplomaat met een lange staat
van dienst als historicus en journalist.

Als permanent vertegenwoordiger van de Vlaamse regering bij het Koninkrijk der
Nederlanden en nu bij de Europese Unie personifieert hij in zekere zin de
Verdragsbevoegdheid van de deelstaat Vlaanderen.

En als hij moet hij werken onder de paraplu van een Belgische schoonmoeder, waardoor hij
volgens sommigen geen echte diplomaat zou zijn, dan maakt het hem tot onze Lohengrin,
onze zwaanridder die zijn ware naam niet mag noemen.

Nochtans verzekeren oude vrienden van onze laureaat mij dat hij van jongsaf op school
reeds over vele diplomatieke gaven beschikte waardoor hij er toen reeds in slaagde deuren te
openen die voor anderen gesloten bleven. Wij zijn dan ook zeer blij dat dergelijke gaven
vandaag ten dienste staan van onze Vlaamse Gemeenschap op een office aan een front waar
dit van het grootste belang is voor de toekomst van die gemeenschap.

Tussen de ontluikende diplomatie in school- en studietijd en de indiensttreding als diplomaat
op 1 januari 2003 was Axel Buyse echter vooral “luis-in-de-pels van de diplomaat”, zoals hij
de buitenlandjournalist die zijn werk ernstig neemt wel typeerde in 2000.

Gedurende die 17 jaar, maar eigenlijk ook reeds voordien in een Cubaans avontuur, of in *Meervoud*-tijden met fietstochten naar andere Europese volkeren zonder staat, is hij erg wereldwijd geworden. Een journalist als Axel Buyse kon je niets op de mouw spelden, die ging het ter plaatse controleren, ook waar het kogels regende, zoals in Centraal-Afrika, Joegoslavië, Temesvar of Timosoara waar hij zelfs volgens onze TV-journaals was neergeschoten, naast plaatsen waar een Koude Oorlog heerste. Dat alles met een beheerste moed.

Hij weerstond in zijn reportages over die slagvelden zoveel mogelijk “de verlokking van de eenvoud”, om de titel te citeren van zijn bijdrage aan de feestbundel voor onze slagveldenspecialist professor Luc De Vos.

Dat kan ook moeilijk anders als je historicus bent van goede opleiding; je aanvullende studies in de politieke wetenschappen hebben daar gelukkig geen afbreuk aan kunnen doen.

Die zin voor nuance, voor verbanden, voor het gewicht van de geschiedenis komt goed van pas bij het schrijven over conflicten en allicht nog meer om onze belangen in Europa te verdedigen.

Het is mijn overtuiging dat de Europese ontwikkeling de belangrijkste reden is voor een radicalisering die in Vlaanderen heeft plaatsgevonden sinds de jaren negentig, weg van het geloof in het Belgisch federalisme naar de overtuiging dat er meer nodig is voor Vlaanderen, namelijk rechtstreeks meezitten aan de Europese tafel. De Europese Unie is de push én pull-factor van die radicalisering: enerzijds maakt het vrij verkeer en het sterk verminderde belang van de binnengrenzen tussen lidstaten dat het scheppen van een nieuwe binnengrens veel minder riskant is dan voorheen, anderzijds noodzaakt de toegenomen macht en bevoegdheid van de Europese instellingen Vlaanderen ertoe zélf aan tafel te zitten en niet slechts onrechtstreeks via een Belgische schoonmoeder. Dat is des te meer het geval omdat het juist voor kleinere culturen veel moeilijker is om de typische noden te laten gelden wanneer men niet over een eigen staat beschikt.

In die Europese Unie dienen we dan ook de politieke banden vooral aan te halen met andere kleine natiestaten, zoals de Scandinavische landen, en vooral met het andere deel van ons Nederland, om samen te wegen in Europa. Ook daarbij kan onze laureaat met zijn ruime ervaring in Den Haag ons goede raad geven. Ik herhaal graag het slot van de ‘Groot Nederlandse ballade’ van Ernst Altena, die gezongen werd door Miel Cools die ons recent verlaten heeft:

*Oh Lieve God geef ons een kilo Vlaamse blijheid
Een kilo trouw en plichtsgevoel uit Nederland
Dan mengen wij dat zelf in onze eigen vrijheid
Tot vriendschap zonder oog om oog en tand om tand.*

En mag ik in de vaderstad van onze bard Anton van Wilderode, die gisteren 95 jaar zou zijn geworden, afsluiten met een gedicht van zijn hand. Misschien heeft het wel iets te zeggen over de taak van een Vlaams diplomaat:

*De wingerd met wel honderd kleine handen
Vol vingertjes legt innige verbanden
En klapt zich stevig onder boven tussen
De spanten vast met brekelijke lussen
Of ligt languit en leniger gespannen
Op een barmhartig bed van ronde pannen
Of kleeft tegen de kalk van prijsgegeven
Wanden die uit een woning overbleven*

(Anton van Wilderode, Pompei 3: De wingerd)

Om al de genoemde redenen is het dan ook met groot genoegen dat wij U de Orde van de Vlaamse Leeuw uitreiken en dat ik U nu het hieraan verbonden zilveren plakket overhandig.